

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1925.

Första kammaren.

Nr 2.

Fredagen den 16 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Herr **talmannen** yttrade: Innan valen taga sin början, skall jag som vanligt be att för kammarens ledamöter få uppläsa första paragrafen av Kungl. Maj:ts nådiga stadga angående val till riksdagens utskott den 26 maj 1909:

»Val av ledamöter i utskott skall förrättas med valsedlar, å vilka före namnen utsatts partibeteckning (partinamn eller annan beteckning i ord för viss grupp av riksdagsmän eller för viss meningsriktning), men vilka i övrigt äro omärkta.

Namnen skola å valsedeln uppföras i en följd, det ena under det andra.

Valsedlarna skola för att bliva gällande vara enkla, slutna, hoprullade och fria från överstrykningar. Sedel må ej upptaga flera, men väl färre namn än det antal personer valet avser. Där något namn å sedeln är tvetydigt, gälle den dock för övriga namn.»

Jag ber att noga få inskräpa, att man icke får stryka över ett namn och sätta ett annat i stället.

Likaledes ber jag att efter vanligheten få inskräpa, att — något som behöver erinras om — innan valsedeln avlämnas, den s. k. rubriken borttages, emedan eljest sedeln kommer att kasseras.

Slutligen vill jag uppmana herrarna att taga rätta valsedlar.

Företogs val av tio ledamöter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 119 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Strömberg,

» Ekman, K. J.,

» Hellberg,

» Thulin,

» von Geijer,

» Reuterskiöld,

» Bergström, David,

» Hansson, G. W.,

» Dahl,

» Ljunggren, August.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av tolv ledamöter i statsutskottet. Därvid avlämnades 113 godkända valsedlar, alla med partibeteckningen »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Lindblad,
» Vennersten,
» Kvarnzelius,
» Olsson, Oscar,
» Widell,
» Nilsson i Gränebo,
» Lamm,
» Nilsson, Johan, i Malmö,
» Bergqvist,
» Ekman, C. G.,
» Walles,
» Hallin.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av tio ledamöter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 107 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Nilsson, Gustaf, i Kristianstad,
» Nilsson, Johan, i Kristianstad,
» Rune,
» Örne,
» Boman,
» Wohlin,
» Pers,
» Berg,
» Borell,
» Bergman, Johan.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 96 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Lindley,
» Gustafsson i Stensholm,
» Vindahl,
» Svensson, C. E.,
» Enhörning,
» Johansson i Friggeråker,
» Pettersson i Olovstorp,
» Dalberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i första lagutskottet. Därvid avlämnades 85 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Larsson, Jacob,
 » Hederstierna,
 » Larson, Edward,
 » Akerman,
 » Rogberg,
 » Westman,
 » Lyberg,
 » Klefbeck.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i andra lagutskottet. Därvid avlämnades 100 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Linder,
 » von Sydow,
 » Petré, Bror,
 » Hansson, Sigfrid,
 greve Spens,
 herr Tjällgren,
 » von Koch,
 » Thorberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 89 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Persson, Nils,
 » Sederholm,
 » Hellström,
 » Nilsson i Kabbarp,
 » Boberg,
 » Elisson,
 » Ingeström,
 » Norin.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i utrikesnämnden. Därvid avlämnades 99 godkända valsedlar med partibeteckningen »den gemensamma listan» och 1 godkänd valsedel med partibeteckningen »opponenternas lista».

Samtliga med partibeteckningen »den gemensamma listan» utmärkta valsedlar upptogo såsom

- nr 1 herr Trygger,
- nr 2 » Bärq,
- nr 3 » Ekman, C. G.,
- nr 4 » Svensson, C. E.,
- nr 5 » Swartz,
- nr 6 » Nilsson i Gränebo,
- nr 7 » Hellberg,
- nr 8 » Thorberg.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å denna grupps valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Den med partibeteckningen »opponenternas lista» utmärkta valsedeln upptog såsom enda namn

herr Lindhagen, C. A.

Enligt givna bestämmelser om fördelning av platserna mellan olika valsedelsgrupper tilldelades härafter samtliga platser gruppen »den gemensamma listan», och befunnos alltså nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utrikesnämnden valda i följande ordning:

- herr Trygger,
- » Bärq,
- » Ekman, C. G.,
- » Svensson, C. E.,
- » Swartz,
- » Nilsson i Gränebo,
- » Hellberg,
- » Thorberg,

alla från »den gemensamma listan».

På framställning av herr talmannen beslöts, att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av ledamöter och suppleanter i utrikesnämnden samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlåtas.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 4, angående godkännande av dels en internationell konvention av den 4 maj 1910 angående bekämpandet av den vita slavhandeln och dels en internationell konvention av den 30 september 1921 för undertryckande av handeln med kvinnor och barn.

Herr talmannen tillkännagav, att han och de ledamöter, som fått i uppdrag att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning, ansett nödigt, att nu anställdes i kansliet en notarie (stomnotarie), tre förste stenografer, fjorton stenografer, en förste kanslist, en registrator och sex kanslisters samt såsom betjäning en förste vaktmästare och elva vaktmästare, däribland en för utdelning av postförsändelser m. m., med skyldighet för betjäningen att, i den mån så erfordrades och ske kunde, tjänstgöra även på annat håll inom riksdagen, och hemställde herr talmannen, huruvida kammaren godkände, att nämnda personal tillsvidare anställdes hos kammaren.

Härtill svarades ja.

Därefter tillkännagavs, att i enlighet härmed antagits såsom *notarie* (stom-notarie): filosofie magistern L. Wistrand; förste stenografer: arkivarien i generalpoststyrelsen P. G. Widegren, revisorn i riksräkenskapsverket E. Lindström och E. Elfner; *stenografer*: kanslisekreteraren friherre O. T. Hermelin, f. d. sekreteraren i arméförvaltningen A. Göransson, revisorn i riksräkenskapsverket K. Norén, A. W. Fréden, förste assistenten i telegrafverket E. O. Schalin, A. Lundman, amanuensen i kammarkollegiet H. Eriksson, fiskalen i kammarkollegiet J. H. Wallin, G. Torbiörn, banktjänstemannen T. B. Carlson, redaktören N. Holmberg, sekreteraren i Sveriges allmänna exportförening D. Belin, e. o. amanuensen i kammarrätten F. E. O. Hedelius och e. o. hovrättsnotarien F. Thorvall; *förste kanslist*: revisorn i domänstyrelsen H. J. Modigh; *registrator*: förste kanslisekreteraren I. Myrberg; *kanslister*: t. f. sekreteraren i telegrafstyrelsen F. W. Funch, juris doktorn H. af Trolle, e. o. kammarskrivaren i tullverket E. A. Carlén, e. o. tjänstemannen i postverket C. M. W. Stenwall, e. o. hovrättsnotarien G. A. von Krusenstjerna och juris studeranden T. Vide; *förste vaktmästare*: Carl O. Eriksson; *vaktmästare*: W. Willberg, K. J. G. Carlsson, Chr. Jensen, G. Tillman, J. E. Lundvall, G. Henrik Eriksson, N. T. Karlkvist, M. Jonas Ericsson, Erik A. Andersson, Sven Andersson och S. Beckman. Åt Jensen hade tillsvidare uppdragits att ombesörja utdelning av postförsändelser till kammarens ledamöter m. m.

Föredrogs och hänvisades till bankoutsnittet riksdagens år 1924 församlade revisorers berättelse om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning för tiden 1 januari—30 juni 1923.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 2, av herr *Luterkort*, om utredning i syfte att åt hos rikets häradshövdingar anställda, icke rättsbildade biträden bereda förbättrade anställnings- och avlöningsförhållanden m. m.;

nr 3, av herr *Pålsson*, angående dels omläggning av det nuvarande sättet för legala annonser publicering, dels ändrad användning av inkomsterna av dylika annonser m. m.; samt

nr 4, av herr *Gabrielsson*, om skrivelse till Konungen med begäran om utfärdande av kungörelse för ordnandet av handeln med ost.

Avgåvos och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:

nr 5, av herr *Svänsso*n, *Eli*, om införande av proportionellt valsätt vid val av ledamöter i folkskolestyrelse; och

nr 6, av herr *Svänsso*n, *Eli*, om upphävande av bestämmelsen, att den, som tillhör kyrkoförsamlings redovisningsskyldiga och avlönade betjante, ej kan vara ledamot i kyrkoråd eller skolråd.

Avgåvos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 7, av herr *Elisson* och herr *Svenson*, *Ernst*, angående viss ändring i förordningen om fördelning av automobilskattemedel;

nr 8, av herr *Tjällgren* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om statsbidrag till anläggning och förbättring av vägar;

nr 9, av herr *Andersson, Karl Andreas*, och herr *Svensson, Isak*, om anslag till vissa mindre fiskehamnsbyggnader; samt
nr 10, av herr *Hellberg*, om anslag till Folkliga musikskolan i Arvika.

Avgåvos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:
nr 11, av herr *Tengdahl*, om ändring av 7 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete; och
nr 12, av herr *Berge*, angående ändrade bestämmelser rörande expropriation av mark till uppförande av byggnader för ideellt ändamål.

Herr *Gabrielsson* väckte en motion, nr 13, om beredande av extra hjälp åt innehavare av egnahemslån.

Denna motion hänvisades till jordbruksutskottet.

Avgåvos och hänvisades till ett tillfälligt utskott nedannämnda motioner:
nr 14, av herr *Svänsson, Eli*, m. fl., om ändring av gällande bestämmelse rörande barns skolålder;
nr 15, av herr *Svänsson, Eli*, om viss ändring i § 51 folkskolestadgan;
nr 16, av herr *Svänsson, Eli*, om viss ändring i § 36 stadgan för fortsättningskolan; samt
nr 17, av herr *Ekman, Karl Johan*, om visst tillägg till § 18 i ordningsstadgan för riksdagens första kammare.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att ledamoten av riksdagens första kammare grosshandlaren *Adolf Lindgren* på grund av blindtarmsinflammation t. v. är förhindrad att deltaga i riksdagens förhandlingar intygas härmed på heder och samvete.

Stockholm ¹⁴/₁ 1925.

Harald Öhnell.

Med. d.r.

Interpellation
ang. mul- och
klövsjukans
bekämpande
m. m.

Herr **Enhörning** erhöll på begäran ordet och anförde: Vid bekämpande av mul- och klövsjuka har i vårt land alltsedan år 1910 använts och användes även under nu pågående utbrott nedslaktningsmetoden. Och den meningen torde väl vara allena rådande, att vårt land endast genom att denna metod använts hittills kunnat avvärja sjukdomens spridning över hela landet. Sant är, att metoden i fråga denna gång ej kunnat så snabbt, som vi blivit vana vid, kväva sjukdomen, men detta torde väl ha sin förklaring däri, att Danmark — särskilt Själland — som med användande av den s. k. isoleringsmetoden med dess avsevärt stora indirekta förluster oavbrutet haft sjukdomen alltsedan år 1919, i vår tid aldrig varit så utsatt för sjukdomen som nu.

Erfarenheten från England, där metoden även under senaste utbrottet trots sjukdomens explosionsartade utbredning konsekvent vidhölls, ger också vid handen dess effektivitet, i det i nämnda land sedan en tid tillbaka inträffar blott ett eller annat fall för vecka.

Om också nedslaktningsmetoden, som nämnts, denna gång beklagligtvis ej

kunnat lika snabbt som vanligt kväva sjukdomen så måste den dock anses vara det verksammaste hinder för dess lössläppande vitt och brett över landet, något som skulle vara en riksolycka.

I pressen har det anförts att i länder i andra världsdelar — ej stående på samma höga kulturståndpunkt som de i mellersta, västra och norra Europa — använts mycket enkla metoder för att förhindra epizootins spridande t. ex. genom att låta kreaturen vada uti leriga stränder, floder eller kärrmarker, varigenom sjukdomen skulle förhindras att överföras till mulen och därigenom lättare kunna övervinnas eller bekämpas. Vad veta vi härom i vårt land eller i närgränsande andra länder och vore denna metod ej värd att undersökas? Måhända kan den i någon mån förhindra sjukdomens lavinartade härjningar?

Smittan i vårt land torde med all sannolikhet närmast härröra från Danmark och synes det mig därför vara ofrånkomligt att snarast träda i förbindelse med detta lands veterinärinstitution för att gemensamt om möjligt, finna medel mot sjukdomen och genom gemensamma åtgärder söka utrota den och om görligt för framtiden förhindra dess inträngande och skydda dessa länder mot dess fruktansvärda och ruinerande härjningar. Om denna sjukdom ännu en gång när Danmark, kunna vi sannolikt ej ens då undgå den.

En faktor, som bidrager till smittans spridande torde, att döma av anställda åtal samt uppgifter i pressen, vara — låt vara beroende på obetänksamhet — negligeringe av det s. k. ladugårdsförbudet och andra särskilt utfärdade föreskrifter till sjukdomens förekommande, respektive dess bekämpande, och speciellt i en del fall för sen anmälan av misstänkt sjukdom. För visso skulle skärpta straffbestämmelser åtminstone i avsevärd grad råda bot för dylika missförhållanden.

Ehuru förlusterna för såväl det allmänna som för den enskilde lära bli betydligt större — tio gånger enligt i Holland gjord beräkning — vid isoleringsmetoden än vid användande av nedslaktningsmetoden, kunna desamma ju även i sistnämnda fall bli rätt stora. Frågan torde vara, om ej den tidigare ventilerade metoden om obligatorisk statlig försäkring av landets nötkreatur borde återupptagas.

På grund av vad jag ovan anført, anhåller jag, därtill närmast föranledd av att Kungl. Maj:t beslutat upphöra med nedslaktningen i Malmöhus län och vissa delar av Kristianstads län och i stället isolera de av mul- och klövsjuka angripna besättningarna, att till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa följande frågor:

1) Är det icke herr statsrådets avsikt att, såsom verksammaste medel till att förhindra mul- och klövsjukans spridande över landet, målmedvetet låta använda nedslaktningsmetoden?

2) Finner sig herr statsrådet, efter vad jag här framhållit, böra förelägga riksdagen förslag dels om skärpta straffbestämmelser för överträdande av, till förhindrande av mul- och klövsjuka meddelade föreskrifter dels ock om obligatorisk statlig försäkring av landets nötkreatur åtminstone i våra södra län till förekommande av de genom mul- och klövsjuka förorsakade stora förlusterna?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Ordet lämnades härefter på begäran till herr **Lindhagen**, som yttrade: Inom huvudstadens egna trädgårdsstäder, exploaterade medelst tomträtt, lägges hela kostnaden för markförvärv och stadsplanernas genomförande på tomterna. Tomträttsavgälderna skola nämligen helt förränta dessa utgifter. Under sådana förhållanden får staden ock möjlighet och intresse att från början och snabbt skapa en mönstergill ordning.

*Interpellation
ang. mul- och
klövsjukans
bekämpande
m. m.
(Forts.)*

*Interpellation
ang. ned-
bringande av
städernas ut-
gifter för
stadsplan-
regleringar
m. m.*

*Interpellation
ang. ned-
bringande av
städernas ut-
gifter för
stadsplane-
regleringar
m. m.
(Forts.)*

Annorlunda är förhållandet med de på privat spekulation tillkomna oreglerade stadsbildningarna inom de med staden inkorporerade Brännkyrka och Bromma socknar. Enligt stadens fastighetskontors uträkning kräves från stadens sida en utgift av omkring 25 miljoner kronor för reglering av dessa stadsbildningar. Dessa kostnader, som sannolikt med varje år ökas, anses förmodligen till större delen skola falla på staden i brist på utvägar för att genomföra en rättvis ordning.

Dessa stadens utgifter betyda således i stor utsträckning en present till mark-exploatörerna och tidigare tomtköpare, vilka alla genom ökade köpeskillningar vid tomternas avyttring samt höjda hyror inom hyreshus göra sig en vinst av stadens dyrbara omtanke. Härigenom fördröjes ock de angivna privata stadsbildningarnas nödiga reglering under ofta fruktlösa förhandlingar med mark-exploatörerna. Mot de enskilde, som där redan förvärvat tomter, står staden ännu mer maktlös.

Tomtexploatörer och tomtköpare i vissa icke inkorporerade områden eftersträva nu inkorporering för att vinna enahanda fördel.

Detta oeffterrättighetstillstånd frodas alltjämt genom statsmaktens underlåtenhet att skänka städerna en vederhäftig och målmedveten stadsplanelagstiftning. Förslag till vissa ändringar i lagen om fastighetsbildning i stad föreligga visserligen. Dessa ändringar äro emellertid otillräckliga i flera avseenden. Enligt en tidningsnotis skall dessutom lagrådet bliva i tillfälle att tidigast 1927 påbörja granskning av nämnda lagförslag. Vid förfrågan inom justitiedepartementet har jag förnummit, att något övervägande om tiden för lagrådets hörande ännu icke ägt rum.

Det må i detta sammanhang tilläggas, att även andra brådskande jordfrågor avgörande förhalas genom lagrådets överhopande med arbetsuppgifter. Därigenom äventyras också en myckenhet människors väl och ve.

Av dessa skäl anhåller jag om kammarens tillstånd att få till justitieministern framställa följande frågor:

1) När kunna städerna förvänta en stadsplanelagstiftning, som möjliggör rimliga stadsregleringar och ej bereder enskilda jordägare, stora och små, oskäliga fördelar på städernas bekostnad?

2) Kan det emotses, att regeringen vill intressera sig för att underkasta lagrådets befogenhet en granskning i syfte att denna för vårt land egendomliga institution åtminstone ej må föranleda ett för samhällen och individer skickelse-digert förhållande av brådskande lagstiftningsåtgärder?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Herr **förste vice talmannen** erhöll ordet och anförde: Jag får hemställa, att kammaren måtte besluta, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1925—1926, skall sättas sist på föredragningslistan för morgondagens plenum.

Denna hemställan bifölls.

Ordet gavs ånyo till herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Jag får även hemställa, att kammaren måtte besluta att, i likhet med vad som vid föregående års riksdag var fallet, tillsätta två tillfälliga utskott, vardera med sju ledamöter och fyra suppleanter.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Herr talmannen föreslog, det kammaren ville besluta att vid sammanträde, som komme att hållas onsdagen den 21 innevarande månad, företaga val av ledamöter och suppleanter i de nu beslutade utskotten.

Detta förslag antogs.

Justerades protokollsutdrag för denna dag samt protokollen för den 10, 12 och 14 innevarande månad.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 12.36 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Lördagen den 17 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Herr statsrådet *Hansson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 12, med förslag till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1925 års klass m. m.; och
nr 13, med förslag till lag om ändrad tid för fullgörande av repetitionsövning för vissa värnpliktiga.

Företogs val av tretton suppleanter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 113 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Norling,
» Stendahl,
» Almkvist,
» Larsén,
» Svensson i Kompersmåla,
» Gustafsson i Benestad,
» Johansson i Lövholmen,
» Pauli,
» Nilsson i Östrabo,
» Fehr,
» Eriksson i Ljusdal,
» Vrang,
» Österström.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av femton suppleanter i statsutskottet. Därvid avlämnades 96 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Tengdahl,
» Swartz,
» Pålsson,
» Asplund,
» Jeansson,
» Andersson i Eliantorp,
» Rosén,
» Bergström, P. A.,
» Rooth,
» Kobb,
» Johansson i Hälsingborg,
» Johansson i Fredrikslund,
» Petré, Alfred,
» Nilsson, Alexander,
» Carlsson i Gävle.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av tretton suppleanter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 84 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Björnsson,
» Heyman,
» Johansson i Hornsberg,
» Björkman,
» Jönsson i Slätåker,
» Ericson i Obergå,
» Svensson i Grindstorp.
» Wahlmark,
» Andersson i Hedsta,
» Carlsson i Gävle,
» Åström,
» Clemedtson,
» Jönsson i Lycksele.

Under valförrättningen yttrade herr **talmannen**: På de avgivna valsedlarna förekommer bland annat namnet Jönsson i Lycksele. Då någon ledamot med detta namn icke finnes i kammaren, torde därmed avses herr Jonsson i Lycksele, och får jag hemställa, att valsedlarna måtte få anses avse sistnämnda namn.

Härtill svarades ja.

Till suppleanter i bevillningsutskottet hade alltså utsetts:

herr Björnsson,
» Heyman,
» Johansson i Hornsberg,
» Björkman,
» Jönsson i Slätåker,

herr Ericson i Obergå,
» Svensson i Grindstorp,
» Wahlmark,
» Andersson i Hedsta,
» Carlsson i Gävle,
» Åström,
» Clemedtson,
» Jonsson i Lycksele.

Anställdes val av åtta suppleanter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 72 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Berge,
» Andersson i Hägelåkra,
» Bondeson,
» Ström,
» Lindgren,
» Bodin,
» Abrahamsson,
» Östergren.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av åtta suppleanter i första lagutskottet. Därvid avlämnades 56 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Sandegård,
» Carlsson i Hällsbäck,
» Jonsson i Lycksele,
» Berglund,
» Karlsson i Västerås,
» Svenson i Eskhult,
» Fehr,
» Julin.

Under valförrättningen yttrade herr **talmannen**: Även vid detta val ha avgivits valsedlar, på vilka upptagits namnet Jonsson i Lycksele. Jag hemställer, att därmed måtte få avses herr Jonsson i Lycksele.

Härtill svarades ja.

Till suppleanter i första lagutskottet hade alltså utsetts:

herr Sandegård,
» Carlsson i Hällsbäck,
» Jonsson i Lycksele,
» Berglund,
» Karlsson i Västerås,
» Svenson i Eskhult,
» Fehr,
» Julin.

Anställdes val av elva suppleanter i andra lagutskottet. Därvid avlämnades 54 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Petrén, Alfred,
» Frändén,
fröken Hesselgren,
herr Lindhagen,
» Svensson i Kompersmåla,
» Schedin,
» von Stockenström,
» Franzén,
» Lundell,
» Österström,
» Åkerberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av åtta suppleanter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 57 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Eriksson i Ljusdal,
greve Wachtmeister,
herr Andersson i Stocksund,
» Svänsson i Kalmar,
» Lundell,
» Gabrielsson,
» Andersson i Fältenborg,
» Luterkort.

Under valförrättningen yttrade herr **talmannen**: Å valsedlarna förekommer bland annat namnet Andersson i Stocksund. Då härmed torde avses herr Andersson, Karl Andreas, i Djursholms-Ösby, vilken i fjol var bosatt i Stocksund, får jag hemställa, att valsedlarna måtte få avse sistnämnda namn.

Härtill svarades ja.

Till suppleanter i jordbruksutskottet hade alltså utsetts:

herr Eriksson i Ljusdal,
greve Wachtmeister,
herr Andersson, Karl Andreas,
» Svänsson i Kalmar,
» Lundell,
» Gabrielsson,
» Andersson i Fältenborg,
» Luterkort.

Anställdes val av åtta suppleanter i utrikesnämnden. Därvid avlämnades 69 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Nilsson, G., i Kristianstad,
» Clason,

herr Bergström, David,
» Olsson, Oscar,
» Vennersten,
» Tjällgren,
» von Sneidern,
» Klefbeck.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i nämnden.

Föredrogs och hänvisades till ett tillfälligt utskott herr *Luterkorts* motion, nr 2, om utredning i syfte att åt hos rikets häradshövdingar anställda, icke rättsbildade biträden bereda förbättrade anställnings- och avlöningsförhållanden m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott herr *Pålssons* motion, nr 3, angående dels omläggning av det nuvarande sättet för legala annonsers publicering, dels ändrad användning av inkomsterna av dylika annonser m. m.

Föredrogs och hänvisades till ett tillfälligt utskott herr *Gabrielssons* motion, nr 4, om skrivelse till Konungen med begäran om utfärdande av kungörelse för ordnandet av handeln med ost.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 12 och 13.

Herr *Petrén, Alfred*, väckte en motion, nr 18, angående utvidgning av Vadsstena hospital.

Motionen blev på begäran bordlagd.

Herr *Berge* väckte en motion, nr 19, om upphävande av bestämmelsen, att den, som tillhör kyrkoförsamlings redovisningsskyldiga och avlönade betjante, ej kan vara ledamot i kyrkoråd eller skolråd.

Denna motion hänvisades till konstitutionsutskottet.

Avgåvos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 20, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag för beredande av ersättning åt direktionen för statens järnvägars änke- och pupillkassa för vissa postavgifter; samt

nr 21, av herr *Johansson, Johan* m. fl., om anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande.

Herr *Dahl* väckte en motion, nr 22, om tullfrihet för konstgjorda garvningsmedel.

Denna motion hänvisades till bevillningsutskottet.

Fröken *Hesselgren* väckte en motion, nr 23, om höjd pension åt f. d. uppsyningsmannen vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona *Sven Persson Lindgren*.

Denna motion hänvisades till bankoutskottet.

Avgåvos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:
nr 24, av herr *Luterkort*, om utredning i syfte att i vissa fall, då villkorlig straffdom kan antagas ifrågakomma, häktningsåtgärd icke må tillgripas;
nr 25, av herr *Frändén* m. fl., om ändring i bestämmelserna rörande rösträtt å flottningsstämma; samt
nr 26, av herr *Petrén, Alfred*, m. fl., med förslag till lag angående förfarande vid slakt.

Herr *Elisson* avlämnade en av honom m. fl. undertecknad motion, nr 27, om ökat anslag till åtgärder för höjande av det mindre jordbruket.

Denna motion hänvisades till jordbruksutskottet.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12,10 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.
